

Luonnos

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMI-
NISTERIÖ

KEVYTAUTOJA KOSKEVAT VALTIONEUVOSTON ASETUKSET

1 Pääasiallinen sisältö

Kevytautoja koskeva ajoneuvolain muutos (130/2019), tieliikennelain muutos (132/2019), ajokorttilain muutos (131/2019) sekä eräät niihin liittyvät lainmuutokset tulevat voimaan 1 päivänä marraskuuta 2019.

Kevytauto on T1-luokan ajoneuvo, joka on muutettu vuonna 2015 tai sen jälkeen käyttöönottetusta M₁-luokan ajoneuvosta eli henkilöautosta. Ajoneuvon ensimmäisen käyttöönottovuoden päättymisestä saa olla kulunut enintään 10 vuotta. Kevytauton suurin rakenteellinen nopeus on rajoitettu 60 kilometriin tunnissa ja sen omamassa ajokuntoisena on enintään 1 500 kg, tai enintään 1 800 kg, jos ajoneuvon käyttövoimana on yksinomaan sähkö. Ajokorttilain mukaan kevytautoa saa ajaa AM-luokan ajokortilla. AM-luokan ajokortin saamisen vähimmäisikä on 15 vuotta.

Kevytautoja koskevat lainmuutokset edellyttävät muutoksia voimassa oleviin ajoneuvolain, tieliikennelain ja ajokorttilain nojalla annettuihin valtioneuvoston asetuksiin.

Ajokorteista annettuun valtioneuvoston asetukseen (423/2011) lisättäisiin kevytautoja koskevat säännökset ajokorttiin tehtävistä merkinnöistä ja tutkintoajoneuvoista. Lisäksi täydennettäisiin eräitä asetuksen säännöksiä kuljettajan tutkintoon pääsyn edellytyksenä olevasta koulutuksesta ja kuljettajan tutkinnon suorittamisesta.

Ajoneuvojen käytöstä tiellä annettua asetusta (1257/1992) muutettaisiin siten, että kevytauton suurimmaksi tiellä sallituksi nopeudeksi säädettäisiin 60 kilometriä tunnissa, siihen sovellettaisiin samoja kuormauksia koskevia säännöksiä kuin henkilöautoihin ja kevytautoa koskisivat samat talvi- ja nastarenkaiden käyttöä koskevat säännökset kuin henkilöautoa. Hinattavan ajoneuvon kytkemistä kevytautoon koskisivat sen sijaan samat säännökset kuin kevyttä nelipyörää, eli mopoautoa. Eduskunta on kevytautoja koskevaan hallituksen esitykseen antamassaan vastauksessa sisältyneessä lausumassa edellyttänyt, että valtioneuvosto säätää voimassa olevan tieliikennelain nojalla valtioneuvoston asetuksella kevytautoille velvollisuuden käyttää hitaan ajoneuvon kilpeä (EV 191/2018 vp — HE 173/2018 vp). Näin ollen asetuksessa säädettäisiin, että kevytauton olisi käytettävä hitaan ajoneuvon kilpeä.

Ajoneuvojen rekisteröinnistä annettua valtioneuvoston asetusta (893/2007) muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin säännökset kevytautojen lopullisesta poistosta, rekisterikilvistä ja rekisteritunnuksesta. Säännökset vastaisivat henkilöautoa koskevia säännöksiä.

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1270/2014) ehdotetaan säädettäväksi, että kevytauton liikennekäyttöön hyväksymiseen sovelletaan ajoneuvolain M₁-luokan henkilöautolle tarkoitettuja vaatimuksia ja ajoneuvolain 14 b §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Ajoneuvojen hyväksynnästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1244/2002) säädettäisiin tarkemmin kevytauton muutoskatsastuksen suorittamisesta.

Luonnos

Liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1245/2002) säädettäisiin T1-luokan kevytautoille henkilöautoa vastaava määräaikaikatsastusvelvollisuus ja määräaikaikatsastuksen aikavälit.

Sen sijaan liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annettua valtioneuvoston asetusta (1196/2018) ei esitetä muutettavaksi. Edellytykset kevytautoon asennettavan nopeudenrajoittimien asennuksien, korjauksien ja säätöjen luvan saamiseksi olisivat siten samat kuin kuorma-auton nopeudenrajoittimien asennuksien, korjauksien ja säätöjen luvan saamiseksi. Mainitun asetuksen 18-21 §:ssä säädetään muun muassa nopeudenrajoittimen asennus- ja korjausluvan myöntämisen edellytyksenä olevista työtiloista, korjauslaitteista ja henkilöstön ammattitaitoa koskevista tarkemmista vaatimuksista.

Asetusten on tarkoitus tulla voimaan 1.11.2019.

2 Esityksen vaikutukset

Kevytautojen käyttöönoton arvioidut vaikutukset on kuvattu hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain ja ajokorttilain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 173/2018 vp).

Voimassa olevissa lakia alemman asteisissa säännöksissä ei ole kevytautoja koskevia säännöksiä, koska kyseinen kansallinen ajoneuvoryhmä on perustettu 1 päivänä marraskuuta 2019 voimaan tulevilla lain muutoksilla. Ilman asetuksiin tehtäviä muutoksia olisi epäselvää esimerkiksi se, mitä ajoneuvon kuormaamista koskevia säännöksiä kevytautoihin sovelletaan. Koska kevytautot ovat henkilöautoista muutettuja, mutta T1-luokkaan kuuluvia ajoneuvoa, ei niihin voida suoraan soveltaa henkilöautoja tai traktoreita koskevia säännöksiä.

Asetuksiin ehdotetuilla muutoksilla selkeytettäisiin sitä, mitä säännöksiä kevytautoihin sovellettaisiin. Tarkoituksena on soveltaa kevytautoihin pääasiassa joko henkilöautoja tai mopoautoja koskevia säännöksiä vastaavia säännöksiä riippuen siitä, kumpia säännöksiä ajoneuvon käyttötarkoituksen vuoksi voidaan pitää tarkoituksenmukaisena. Myös sääntelyn selkeyden, kevytauton muuttamisen kustannusten hallitsemiseksi sekä viranomaisten tietojärjestelmämuutosten hallitsemiseksi on pidetty tarkoituksenmukaisena, että kevytautoihin voitaisiin soveltaa jo olemassa olevia säännöksiä ja menettelyjä.

Kevytautot on tarkoitettu erityisesti nuorille vaihtoehtoiseksi liikkumismuodoksi, joten kevytauton käyttöä koskevilla säännöksillä on tarkoitus huolehtia ajoneuvojen turvallisesta käytöstä liikenteessä käyttäjäryhmä huomioiden. Renkaiden urasyvyyttä ja liukuesteitä koskevilla vaatimuksilla varmistettaisiin, että kevytautojen turvallisuus näiden osalta vastaisi henkilöauton turvallisuutta. Hinattavan ajoneuvon kytkemistä koskevat säännökset sen sijaan vastaisivat mopoautoa koskevia vastaavia säännöksiä, koska vaadittava ajo-oikeus on näissä ajoneuvoluokissa sama, ja ajoneuvoyhdistelmän liikenteessä käyttämisessä ajotaito on merkittävä liikenneturvallisuustekijä. Ilman hitaan ajoneuvon kilven vaatimusta kevytautoa voisi olla vaikea erottaa liikenteessä henkilöautosta, mikä saattaisi aiheuttaa muun liikenteen virheellisiä tilannearvioita esimerkiksi ohitusmatkojen suhteen.

3 Valmistelu

Asetusmuutokset on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Asetusluonnokset ilmoitetaan komissiolle ja jäsenvaltioille direktiivin (EU) 2015/1535 mukaisesti ja niistä pyydetään lausunnot.

4 Yksityiskohtaiset perustelut

4.1 Valtioneuvoston asetus ajokorteista

3 §. *Automaattivaihteinen ajoneuvo.* Ajokorttilain 7 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan ajo-oikeus koskee tutkinnon luokkaa vastaavan automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa on automaattivaihteinen vetoauto, kuljettamista, jos kuljettajantutkinnon ajokoe tai käsittelykoe, jos sellainen vaaditaan ajokokeen sijaan, suoritetaan automaattivaihteisella ajoneuvolla. Saman pykälän 6 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 3 momentin 2 kohdan säännöksestä rajoittaa ajo-oikeus vain automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa vetoautona on automaattivaihteinen ajoneuvo, kuljettamiseen, jos kohdassa tarkoitettu ajokoe tai käsittelykoe on suoritettu automaattivaihteisella ajoneuvolla.

Voimassa olevan asetuksen 3 §:n mukaan 2 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan ajokorttilain 7 §:n 3 momentin 2 kohdassa säädetty rajoitus vain automaattivaihteisen ajoneuvon kuljettamisesta ei koske AM-luokan mopon ajo-oikeutta, vaikka käsittelykoe on suoritettu automaattivaihteisella mopolla eikä AM-luokan kevyen nelipyörän ajo-oikeutta, vaikka ajokoe on suoritettu automaattivaihteisellä kevyellä nelipyörällä. Jos mopoauton ja T3b-luokan traktorin kuljettamiseen oikeuttavan ajokortin suorittamiseksi ajokoe on suoritettu mopoautolla, korttiin ei tehdä ehtoa, että ajo-oikeus koskee vain automaattivaihteista ajoneuvoa, mutta jos ajokokeen suorittaa automaattivaihteisella T3b-luokan ajoneuvolla, merkintä ehdosta tehdään.

Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ehtoa automaattivaihteisen ajoneuvon kuljettamiseen ei tehtäisi, olisi AM121 luokan ajokortin suorittanut sitten automaattivaihteisella mopoautolla, T3b-luokan traktorilla tai T1-luokan kevytautolla. Ajokortti oikeuttaisi siten manuaalivaihteisen kevytauton kuljettamiseen riippumatta siitä, onko ajokokeen suorittanut mopoautolla, T3b-luokan traktorilla taikka automaatti- tai manuaalivaihteisella kevytautolla. Jos säännöstä ei muuteta, voisi se kannustaa suorittamaan ajokoe mopoautolla, jolloin ehtoa automaattivaihteisesta ajoneuvosta ei tehtäisi, vaikka ajo-oikeus mahdollistaisi myös manuaalivaihteisen kevytauton kuljettamisen.

6 §. *Ajokorttimerkinnät ja koodit.* Pykälän 2 momentissa säädetään vain Suomessa käytössä olevista kansallisista ajokortin koodeista. Ehdotettavan momentin säännöksen mukaan 121 koodi merkitään AM-luokkaan osoittamaan kevyen nelipyörän, kevytauton ja T3b ajoneuvoluokan traktorin ajo-oikeutta.

22 §. *Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävien ajoneuvojen vaatimukset.* Pykälän 1 momentin 2 kohtaan lisättäisiin, että AM 121 luokan ajokortin ajo-opetuksessa olisi käytettävä kevyttä nelipyörää, kevytautoa tai T3-ajoneuvoluokan traktoria, jonka suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa ja enintään 60 kilometriä tunnissa.

Pykälän 2 momentin 1 kohtaan lisättäisiin säännös siitä, että ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävässä kevytautossa henkilöautoa vastaavasti olisi oltava ajoneuvolain 40 § 1 momentissa tarkoitettu ajoneuvon käyttäjarruun vaikuttava poljin opettajaa tai ajoharjoittelussa ajoharjoittelua ohjaavaa varten. Myös kevyessä nelipyörässä on oltava säännöksessä tarkoitettu jarrupoljin silloin, jos istuinpaikat ovat ajoneuvossa vierekkäin.

Luonnos

29 §. Tutkintoajoneuvojen vaatimukset. Pykälän 1 momentin 1 kohdan b alakohdan mukaan AM121 ajokortin kuljettajantutkinnon ajokokeessa käytettävän ajoneuvon tulisi olla kevyt nelipyörä, kevytauto tai ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu T3 b-luokan traktori.

30 §. Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytykset. Pykälässä säädetään tarkemmin ajokorttilain 54 §:ssä säädetyistä kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksistä. Pykälän 2 momentissa säädetään kuorma- ja linja-auton ajokorttien suorittamisen edellytyksenä olevan kuljettajanopetuksen saamisen edellytyksen täyttämistä ammattipätevyyttä täydentävällä opetuksella. Säännökseen lisättäisiin vaatimus, että ammattipätevyyttä osoittava ammattipätevyyskortti tai ajokorttiin merkitty ammattipätevyys on oltava voimassa. Voimassa olevassa säännöksessä on mainittu vain ammattipätevyyskortti, vaikka ammattipätevyys on voitu merkitä ammattipätevyyskortin antamisen sijaan ajokorttiin.

31 §. Kuljettajantutkinnon suorittaminen eräissä tapauksissa. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin, että kuljettajantutkinto tai ajokoe suoritetaan siinä ajokorttiin merkityssä luokassa, jonka sisältä ajo-oikeus on laajin tai laajin niistä luokista, jotka ajokortin haltija haluaa säilyttää myös niissä tapauksissa, joissa tutkintoon tulevalle on aikaisemmin ollut Suomessa saatu tutkinnon luokkaa vastaava ajo-oikeus. Suomessa aikaisemmin voimassa olleen ajo-oikeuden uudelleen voimaan saattamista ei ole tarkoituksenmukaista vaikeuttaa enempää kuin mitä ulkomaalaisen ajo-oikeuden vaihtaminenkaan vaatii. Asiakas on suorittanut jo kertaalleen ajo-oikeudet voimaan tutkinnoilla ja nyt suoritetaan vain vanhat ajo-oikeuden uudelleen voimaan, siten, että asiakkaalta ei vaadita jokaisen luokan tutkintoa erikseen.

4.2 Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä

Ajoneuvojen käytöstä tiellä annettu asetus on voimassa 31.5.2020 saakka, kunnes uusi tieliikennelaki (729/2018) tulee voimaan 1.6.2020. Asetuksessa säädetään voimassa olevan tieliikennelain (267/1981) nojalla tarkemmin ajoneuvojen käytöstä tiellä, muun muassa ajoneuvo-kohtaisista ajonopeuksista, ajoneuvojen tiellä sallituista mitoista ja massoista sekä ajoneuvon kuormaamisesta.

3 §. Ajoneuvoluokkia koskevat nopeusrajoitukset. Ajoneuvolain muuttamisesta annetun lain (130/2019) mukaan kevytauton suurin rakenteellinen nopeus tulee olla rajoitettu 60 kilometriin tunnissa, joten myös kevytauton tiellä käyttöä koskevissa säännöksissä edellytettäisiin, että ajoneuvo saa kulkea enintään ajonopeudella 60 kilometriä tunnissa olipa siihen kytketty hinattava ajoneuvo tai ei. Asetuksen 3 §:n 1 momentin 10 kohtaan ja 4 momentin 6 kohtaan tehtäisiin tätä koskeva muutos. Muilta osin pykälää ei muutettaisi.

16. Auton, kevytauton ja traktorin sekä niillä vedettävän perävaunun ja hinattavan laitteen renkaat. Pykälän otsikkoon lisättäisiin maininta kevytautoista. Kevytauton renkaita ja liukuesteitä koskevat säännökset vastaisivat henkilöautoa koskevia säännöksiä. Kevytauto on henkilöautosta muutettu ajoneuvo, joten liikenneturvallisuuden edistämiseksi kevytauton renkaille on tarkoituksenmukaista asettaa vastaavat tasapainoa, kulutuspintaa ja liukuesteiden käyttöä koskevat säännökset kuin henkilöauton renkaille. Näin ollen etuakselin renkaissa ei saisi olla ohjausta haittaavaa puutetta tasapainossa ja renkaiden kulutuspinnan pääurien syvyyden tulisi olla vähintään 1,6 mm.

Joulu-, tammi- ja helmikuun aikana olisi henkilöautoa vastaavasti käytettävä talvirenkaita, joiden kulutuspinnan pääurien syvyys on vähintään 3,0 mm. Kevytauton samalle akselille asennettavien renkaiden tulisi olla mitoiltaan, rakenteeltaan ja ominaisuuksiltaan samanlaiset eikä samalla akselilla ei saisi käyttää siinä määrin erilaisia renkaita, että siitä voi aiheutua haittaa

Luonnos

tai vaaraa. Ilmarenkaan paine ei saa ilman erityistä syytä poiketa renkaan tai ajoneuvon valmistajan suosituksen mukaisesta, ajoneuvon kuormitustilaa vastaavasta paineesta alaspäin enempää kuin 20 prosenttia.

17 §. *Liukuesteiden käyttö auton tai kevytauton ja siihen kytketyn hinattavan ajoneuvon renkaissa.* Kevytauton ja siihen kytkettävän hinattavan ajoneuvon renkaat saisi henkilöautoa ja siihen kytkettävää hinattavaa ajoneuvoa vastaavasti varustaa nastoin. Kevytautossa saisi käyttää nastarenkaita henkilöautoja vastaavasti marraskuun 1 päivästä maaliskuun 31 päivään tai toista pääsiäispäivää ensinnä seuraavaan maanantaihin, myöhemmän näistä päivämääristä ollessa määräävä. Nastarenkaat olisi asennettava ajoneuvon kaikkiin pyöriin ja nastamäärät saisivat poiketa enintään 25 prosenttia sen renkaan nastamäärästä, jossa nastoja on eniten.

34 §. *Perävaunun kytkeminen kevytautoon, kaksi- ja kolmipyöräisiin ajoneuvoihin sekä niihin rinnastettaviin nelipyöräisiin ajoneuvoihin.* Pykälän otsikkoon ja 1 momenttiin lisättäisiin kevytautoa koskevat säännökset hinattavan ajoneuvon kytkemisestä. Kevytautoon saisi kytkeä perävaunun samoilla edellytyksillä kuin mopoautoon. Kevytauton osalta kuitenkin selvennettäisiin, että siihen kytkettävän perävaunun tulisi olla auton perävaunu. Hinattavan ajoneuvon kytkentämassa määräytyisi valmistajan salliman massan mukaan, mutta saisi olla kuitenkin enintään puolet vetoajoneuvona toimivan kevytauton ajokuntoisesta omamassasta. Koska kevytautolle ajoneuvolaissa säädetty suurin sallittu omamassa on 1500 kg tai 1800 jos käyttövoimana on sähkö, saisi kytkentämassa olla enimmillään 750 kg tai 900 kg. Jos vetoajoneuvon valmistaja on esimerkiksi määritellyt pienemmän vetomassan jarruttomalle perävaunulle, sovellettaisiin sallittuna kytkentämassana valmistajan määrittelemää kytkentämassaa. Mopoautoa vastaavasti kevytautoon kytkettävä perävaunu saisi olla leveydeltään korkeintaan 1,5 metriä tai vetoajoneuvon levyinen. Koska kevytautot ovat käytännössä 1,5 metriä leveämpiä, määrittäisi kevytauton leveys usein myös perävaunun leveyden. Markkinoilla on muun muassa noin 1,65 metriä leveitä O₁-luokan auton perävaunuja, jotka voivat soveltua vedettäväksi kevytautolla.

Pykälän momenteista poistettaisiin numeroinnit, mutta muilta osin pykälän 2 momenttia ei muutettaisi.

39 a §. *Henkilökuljetus kevytautolla.* Asetukseen lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädetään henkilöiden kuljettamisesta kevytautolla. Henkilöautoja ja mopoautoja vastaavasti kevytautolla saa ehdotuksen mukaan kuljettaa ajoneuvon rekisteritietoihin merkityn istumapaikkaluvun määrän henkilöitä. Tavallisesti kevytautoksi muutettavissa oleville henkilöautoille on rekisteriin merkitty neljästä viiteen istumapaikkaa. Ajoneuvolaissa kevytauton istumapaikkamäärää ei ole rajoitettu, joten kevytauton käyttäjän ja liikennevalvonnan kannalta olisi selkeintä, että kuljetettavien henkilöiden määrä saisi olla sama kuin auton istumapaikkamäärä.

45 §. *Tavarakuljetus.* Pykälän 3 momentissa säädetään henkilöauton katolla tehtävästä tavarankuljetuksesta. Säännöksen mukaan katolla kuljetettava massa saa valmistajan massan verran mutta kuitenkin enintään 10 prosenttia auton omamassasta. Säännöksen mukaan kevytauton katolla saisi kuljettaa tavaraa vastaavin edellytyksin, jos valmistaja on sen sallinut.

51 a §. *Hitaan ajoneuvon kilpi.* Pykälässä säädetään siitä, missä ajoneuvoissa on tiellä käytettävissä käytettävä hitaan ajoneuvon kilpeä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykytilaa vastaavasti, että kilpeä on käytettävä kolmipyöräisellä mopolla, kevyellä nelipyörällä eli kevyellä maantiemönkijällä tai mopoautolla, jonka leveys on yli 1,00 metriä, rakenteelliselta nopeudeltaan enintään 50 kilometriä tunnissa olevalla traktorilla sekä omamassaltaan 0,5 tonnia ylittävällä moottorityökoneella. Lisäksi hitaan ajoneuvon kilpeä olisi käytettävä kevytautossa, kuten eduskunta on kevytautoja koskevaan hallituksen esitykseen antamassaan vastauksessaan

Luonnos

sisällyttämässä lausumassa edellyttäneet. Hitaan ajoneuvon kilpi helpottaisi kevytauton erottamista henkilöautoista liikenteessä.

Uudessa 2 momentissa säädettäisiin voimassa olevan 1 momentin säännöstä vastaavasti, että hitaan ajoneuvon kilpeä saa käyttää myös kevyessä nelipyörässä, jonka leveys on enintään 1,00 metriä tai omamassaltaan enintään 0,5 tonnia olevassa moottorityökoneessa taikka muussa ajoneuvossa, jonka rakenteellinen nopeus ei säädösten tai määräysten mukaan saa ylittää 50 kilometriä tunnissa.

Muilta osin pykälän säännökset vastaisivat voimassa olevan pykälän säännöksiä, mutta momenteista poistettaisiin numeroinnit.

4.3 Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen rekisteröinnistä

13 §. Lopullinen poisto. Ajoneuvolain (1090/2002) 3 §:n 27 kohdan mukaan ajoneuvon lopullisella poistolla tarkoitetaan ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin. Ajoneuvolain 66 e §:n mukaan ajoneuvolle tehdään lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta on annettu jätelain 59 §:ssä tarkoitettu romutustodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu vastaava todistus taikka ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut. Lopullisen poiston ajankohdasta ja siitä, milloin ajoneuvo katsotaan todistettavasti tuhoutuneeksi, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Rekisteröintiasetuksen 13 §:n mukaan, henkilöauto (M₁-luokan ajoneuvo) tai pakettiauto (N₁-luokan ajoneuvo), joka on tuhoutunut siten, että sitä ei voida toimittaa jätelain 58 §:ssä tarkoitettulle kerääjälle tai käsittelijälle, voidaan katsoa todisteellisesti tuhoutuneeksi esitetyn viranomais selvityksen perusteella. Kyseessä on poikkeus pääsääntöön, jonka mukaan lopullinen poisto tehdään romutustodistuksen perusteella. Kohdassa tarkoitettu viranomais selvitys on esimerkiksi poliisin antamaa selvitystä tuhoutumisesta.

Henkilö- ja pakettiautojen osalta sääntely perustuu romuajoneuvoista annettuun Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiiviin 2000/53/EY, jossa säädetään toimenpiteistä, joilla pyritään ensisijaisesti ehkäisemään ajoneuvoista peräisin olevien jätteiden syntyminen ja lisäksi käyttämään uudelleen, kierrättämään tai hyödyntämään muulla tavoin romuajoneuvoja ja niiden osia jätteiden loppukäsittelyn vähentämiseksi sekä parantamaan kaikkien ajoneuvojen elinkaareen osallisina olevien taloudellisten toimijoiden ja erityisesti romuajoneuvojen käsittelyyn suoraan osallistuvien toimijoiden ympäristönsuojelun tasoa. Koska kevytautot ovat henkilöautoista muutettuja, olisi perusteltua, että niiden lopullista poistoa koskevat säännökset vastaisivat henkilöautojen lopullista poistoa koskevia säännöksiä tilanteissa, joissa ajoneuvo on tuhoutunut siten, että sitä ei voida toimittaa jätelain 58 §:ssä tarkoitettulle kerääjälle tai käsittelijälle.

Kevytauton rekisteritunnusta ja rekisterikilpiä koskevat säännökset (21, 22, 25 ja 27 §).

Kevytautolle annettaisiin henkilöautoa vastaavasti kaksi rekisterikilpeä, jotka olisi kiinnitettävä eteen ja taakse. Rekisteritunnus olisi henkilöautoa vastaavasti kevytautolla kaksi tai kolme kirjainta ja enintään kolminumeroinen luku mustin merkein valkoisella pohjalla ja rekisterikilvissä olisi yhteisön sisäisessä liikenteessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2411/98 liitteen mukainen kansallisuustunnus FIN. Käytännössä ajoneuvon muuttaminen ja muutokatsastaminen henkilöautosta kevytautoksi ei siten aiheuttaisi muutosta rekisteritunnukseen ja rekisterikilpeen.

Luonnos

Valmistelun aikana on harkittu mahdollisuutta edellyttää kevytautoilta traktoreita vastaavasti keltaisella pohjalla olevia rekisterikilpiä, jotta kevytautot olisivat liikenteessä paremmin erottavissa henkilöautoista. Tämä voisi kuitenkin aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia ja vaivaa kevytauton omistajalle sekä lisätä rekisterikilpien hallinnointiin liittyvää työtä. Myöskin liikennevalvonnan kannalta henkilöauton rekisterikilpiä vastaavat rekisterikilvet ovat traktorin rekisterikilpiä helpommin tunnistettavissa esimerkiksi poliisin rekisterikilpien tunnistuslaitteissa. Kevytautojen erottamiseksi henkilöautoista ajoneuvojen käytöstä tiellä annetussa asetuksessa säädettäisiin velvollisuudesta käyttää kevytautossa hitaan ajoneuvon kilpeä. Muiden tielläliikkujien näkökulmasta kevytauton erottaminen henkilöautosta on tärkeää nimenomaan takaapäin.

Rekisteröintiasetuksen 25 §:n 1 ja 2 kohdasta poistettaisiin säännökset rekisterikilvessä olevista kansallisuustunnuksista, koska samasta asiasta säädetään jo 27 §:n 1 momentissa.

4.4 Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään turvallista käyttämistä sekä energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista varten edellytetyistä osista ja ominaisuuksista ja näiltä vaadituista hyväksynnöistä, energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamiseksi sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista sekä hyväksynnässä sovellettavista poikkeuksista.

Asetuksen 8 ja 10 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että kevytauton liikennekäyttöön hyväksymiseen sovelletaan ajoneuvolain M₁-luokan henkilöautolle tarkoitettuja vaatimuksia ja ajoneuvolain 14 b §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Samoin kevytautoon sovellettaisiin M₁-luokan ajoneuvolle tarkoitettuja vaatimuksia melun ja päästöjen raja-arvoille.

Muutoksatsastuksen suorittamisesta säädetään ajoneuvojen hyväksynnästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa, jossa ehdotetaan säädettäväksi, että henkilöautosta, joka esitetään muutoksatsastukseen tarkoituksena muuttaa se kevytautoksi taikka kevytautosta, joka esitetään muutoksatsastukseen tarkoituksena muuttaa se henkilöautoksi, tarkastettaisiin muutoksatsastuksessa vaatimustenmukaisuus vain niiltä osin, kun ajoneuvoa on muutettu. Näin ollen kevytauto voitaisiin hyväksyä muilta kuin nopeudenrajoittimen ja hitaan ajoneuvojen kilven osalta niiden henkilöautoa koskevien vaatimusten mukaisena, kuin mitä se on edellisen kerran hyväksytty liikennekäyttöön henkilöautona.

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen 8- 10 §:ään täsmennettäisiin, että viittaukset maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 167/2013 eivät koskisi kevytautoa. Sen sijaan 9 §:ään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan kevytautoon erikseen myytävän tai asennettavaksi tarkoitetun osan, järjestelmän tai erillisen teknisen yksikön hyväksyntään sovellettaisiin 13 b §:n säännöksiä, joiden mukaan autoon ja sen perävaijauksen tarkoitettuna erikseen myytävän tai asennettavaksi tarkoitetun osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön on oltava EU-, EY- tai E-tyyppihyväksytty ja varustettu hyväksyntämerkillä, jos sitä 13 a §:ssä tarkoitettussa EU-säädöksessä tai sitä koskevissa täytäntöönpanosäädöksissä edellytetään. Koska kevytauto on henkilöautosta muutettu, olisi perusteltua, että siihen myytävät erilliset osat ja järjestelmät täyttäisivät henkilöauton vastaavia osia ja järjestelmiä koskevat vaatimukset.

4.5 Valtioneuvoston asetus ajoneuvojen hyväksynnästä

Luonnos

Ajoneuvojen hyväksynnästä annetussa asetuksessa, jäljempänä *hyväksyntäasetus*, säädetään ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitetun M-, N-, O-, L-, C- ja T-luokan ajoneuvon, liikennetaktorin, moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä niiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppi hyväksynnästä sekä yksittäishyväksynnästä samoin kuin ajoneuvon rekisteröinti-, kytkentä- ja muutokatsastuksesta sekä vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta tyyppi hyväksynnässä, yksittäishyväksynnässä ja katsastuksessa.

Hyväksyntäasetuksen 25 §:ssä säädetään tarkemmin muutokatsastusvelvollisuudesta, 26 §:ssä muutokatsastuksen suorittamisesta ja 26 a §:ssä vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta muutokatsastuksessa.

Hyväksyntäasetuksen 26 §:n mukaan muutokatsastuksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 3 luvussa säädetään rekisteröintikatsastuksesta. Jos ajoneuvon moottori on vaihdettu tai sitä on muutettu, ajoneuvolle suoritetaan lisäksi pakokaasupäästöjen tarkastus. Muutokatsastuksessa hylätyn ajoneuvon jälkitarkastuksessa tarkastetaan ajoneuvosta ne kohteet, joissa hylkäämiseen johtaneessa muutokatsastuksessa todettiin vikoja tai puutteellisuuksia.

Jos ajoneuvo esitetään muutokatsastukseen ajoneuvoluokan tai ryhmän muutoksen vuoksi, tarkastetaan pääsääntöisesti ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi tarkastetaan, onko ajoneuvo rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan muutettavaksi tarkoitettua ajoneuvoluokkaa koskevien säännösten ja määräysten mukainen.

Koska henkilöauton kevytautoksi muuttaminen ei edellytä muuta kuin nopeudenrajoittimen ja hitaan ajoneuvon kilven asentamista, esitetään hyväksyntäasetuksen 26 §:n 2 momenttiin lisättäväksi säännös siitä, että henkilöautosta, joka esitetään muutokatsastukseen tarkoituksena rekisteröidä se kevytautoksi taikka kevytautosta, joka esitetään muutokatsastukseen tarkoituksena rekisteröidä se henkilöautoksi, tarkastettaisiin muutokatsastuksessa vaatimustenmukaisuus vain niiltä osin, kun ajoneuvoa on muutettu. Jos ajoneuvoa ei olisi muutettu muutoin kuin nopeudenrajoittamisen osalta, tarkistettaisiin nopeudenrajoittimen vaatimustenmukaisuus. Ajoneuvolain 27 a §:n nojalla Liikenne- ja viestintäviraston on tarkoitus antaa nopeudenrajoitinta koskevat tarkemmat tekniset vaatimukset ja ajoneuvolain 61 a §:n nojalla tarkemmat määräykset vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutokatsastuksessa.

Ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi, että kevytauton liikennekäyttöön hyväksymiseen sovelletaan ajoneuvolain M₁-luokan henkilöautolle tarkoitettuja vaatimuksia muilta kuin ajoneuvolain 14 b §:ssä kevytautoa koskevilta vaatimuksilta osin. Samoin kevytautoon sovellettaisiin M₁-luokan ajoneuvolle tarkoitettuja vaatimuksia melun ja päästöjen raja-arvoille. Jos ajoneuvoa ei olisi muutettu muutoin kuin nopeudenrajoittimen asentamisen osalta, ei siten muutokatsastuksessa tarvitsisi esittää esimerkiksi uusia päästötestejä.

4.6 Valtioneuvoston asetus liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta

Liikenteessä käytettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään ajoneuvolaissa tarkoitettujen ajoneuvojen määräaikaikatsastuksista, valvontakatsastuksista ja teknisistä tienvarsitarkastuksista.

Asetuksen 3 §:ää muutettaisiin siten, että T1-luokan kevytautoille säädettäisiin henkilöautoa vastaava määräaikaikatsastusvelvollisuus ja määräaikaikatsastuksen aikavälit. Kevytautot

Luonnos

olisi katsastettava ensimmäisen kerran viimeistään neljän vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta. Henkilöautot tulee yli kymmenen vuoden kuluttua käyttöönottopäivästä katsastaa viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta. Koska kevytauton ensimmäisen käyttöönottovuoden päättymisestä saa olla kulunut enintään 10 vuotta, sitä ei voi käyttää liikenteessä yli 10-vuotiaana vaan se tulee muuttaa takaisin autoksi.

Valmistelussa on arvioitu sekä mopoautoja vastaavan määräaikaikatsastusaikavälin että muun, tiheämmän katsastusaikavälin, soveltamista kevytautoihin. Ajoneuvon haltijan sekä tietojärjestelmien ja valvonnan puolesta, on kuitenkin arvioitu yksinkertaisimmaksi vaihtoehdoksi se, ettei määräaikaikatsastusaikaväli muutu muutettaessa henkilöautoa kevytautoksi ja takaisin henkilöautoksi. Todennäköisemmin nopeudenrajoittimen mahdollinen kiertäminen havaitaan liikennevalvonnassa ja määräaikaikatsastuksessa havaittavasta nopeudenrajoittimen kiertämisestä voi seurata lähinnä ajoneuvon hylkääminen katsastuksessa tai katsastuksen keskeyttäminen ja muutoksatsastukseen määrääminen. Lisäksi 3 §:n 2 momentin kohdat numeroitaisiin kirjainten sijaan ja 2 kohdassa täsmennettäisiin luvanvaraisella liikenteellä tarkoitettavan taksiliikennettä ja 3 kohdassa tarkoitettavan luvanvaraista tavaraliikennettä traktoreiden osalta.

5 Voimaantulo

Asetukset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2019 samanaikaisesti kevytautoja koskevien lain muutosten kanssa.

6 Valtuus

Ajokorttilain 7 §:n 6 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään automaattivaihteisesta ajoneuvosta sekä sellaisista poikkeuksista ajo-oikeuden laajuuteen, jotka ovat voimassa vain Suomessa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 3 momentin 2 kohdan säännöksestä rajoittaa ajo-oikeus vain automaattivaihteisen ajoneuvon tai sellaisen ajoneuvoyhdistelmän, jossa vetoautona on automaattivaihteinen ajoneuvo, kuljettamiseen, jos kohdassa tarkoitettu ajokoe tai käsittelykoe on suoritettu automaattivaihteisella ajoneuvolla.

Ajokorttilain 31 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttiin merkittävistä koodeista ja niiden käytöstä.

Ajokorttilain 40 §:n 4 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset ajoneuvoista ja muista tässä pykälässä tarkoitetuista opetusvälineistä ja niiden käytöstä ajo-opetuksessa ja muussa koulutuksessa sekä poikkeuksista poljinvaatimukseen.

Ajokorttilain 53 §:n 4 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset ajokokeen kestosta sekä ajokokeen vastaanottamisesta ja poikkeuksista poljinvaatimukseen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä teoriakokeesta, tutkintoajoneuvoista ja muista kuljettajantutkinnon vaatimuksista.

Ajokorttilain 54 §:n 5 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luokkakohtaisista kuljettajantutkintoon pääsyn ja siihen ilmoittautumisen vaatimuksista sekä vaatimusten soveltamisesta silloin, kun kysymyksessä on kuljettajantutkinnon tai ajokokeen suorittaminen ajo-oikeuden voimassa pysyttämiseksi, uudistamiseksi tai ulkomaisen ajokortin vaihtamiseksi.

Luonnos

Tieliikennelain 25 §:n 2 momentin nojalla moottorikäyttöisten ajoneuvojen suurimmista sallituista ajoneuvokohtaisista nopeuksista ja ajoneuvon turvallista käyttöä tietyllä nopeudella koskevista ehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tieliikennelain 87 §:n 4 momentin nojalla ajoneuvolle ja ajoneuvoyhdistelmälle tiellä yleisesti sallituista mitoista ja massoista, yleisesti sallituista mitoista poikkeamisen merkitsemisestä, hinnattavan ajoneuvon kytkennän ehdoista, ajoneuvon kuormaamisesta, kuorman varmistamisesta, hinaamisesta sekä näistä myönnettävistä poikkeuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tieliikennelain 108 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään talvi- ja nastarenkaiden käytöstä.

Ajoneuvolain 29 §:n 1 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa muun ajoneuvon kuin moottorityökoneen energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista liikennekäyttöön hyväksymisen edellytyksenä olevista osista ja ominaisuuksista sekä muista vastaavista hyväksynnän kohteista. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi tällaisen ajoneuvon hyväksynnässä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Ajoneuvolain 61 §:n 2 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa tarkemmin muutokatsastuksen suorittamisesta.

Ajoneuvolain 51 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetään katsastuksen määräajoista ja siitä, mitä moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ja perävaunuja määräaikaikatsastusvelvollisuus koskee.

Ajoneuvolain 66 a §:n 5 momentin nojalla ajoneuvon rekisteritunnuksesta ja -kilvistä, kansallisuustunnuksesta sekä siirtomerkistä samoin kuin rekisterikilpien ja kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä ja kunnossapidosta, varmenteesta sekä rekisteröintitodistuksesta ja sen käytöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ajoneuvolain 66 e §:n 2 momentin nojalla lopullisen poiston ajankohdasta ja siitä, milloin ajoneuvo katsotaan todistettavasti tuhoutuneeksi, säädetään valtioneuvoston asetuksella.